

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 255/2020-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Svätoslavom Vaškom, Baštová 5/A, Bardejov, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 74/2019-195 z 29. novembra 2019 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 74/2019-200 z 22. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti [REDACTED] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED],

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 74/2019-195 z 29. novembra 2019 v spojení s opravným uznesením krajského súdu č. k. 4 Co 74/2019-200 z 22. januára 2020 (spolu ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Sťažovateľ bol v procesnom postavení žalovaného v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 24 C 91/2016. Okresný súd uznesením č. k. 24 C 91/2016-138 z 1. augusta 2017 (ďalej len „uznesenie o prerušení konania“) rozhodol o prerušení konania na tri mesiace. Uznesenie o prerušení konania nadobudlo právoplatnosť 11. augusta 2017.

Vzhľadom na skutočnosť, že do šiestich mesiacov od právoplatnosti žiadna zo strán nepodala návrh na pokračovanie v konaní [§ 163 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)], okresný súd uznesením č. k. 24 C 91/2016-155 z 11. júla 2018 (ďalej len „uznesenie o zastavení“) konanie zastavil.

Proti uzneseniu o zastavení konania podal dedič žalobkyne odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že v konaní bude pokračovať s dedičom žalobkyne ako s novým žalobcom a uznesenie okresného súdu o zastavení konania zrušil.

3. Sťažovateľ s napadnutým uznesením nesúhlasí a porušenie označených práv odôvodnil tým, že lehota 6 mesiacov podľa § 163 ods. 2 CSP je zákonnou lehotou, ktorú nemožno predĺžiť a bolo obligatórnou povinnosťou okresného súdu konanie zastaviť. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zdôraznil, že lehota na podanie návrhu na pokračovanie konania uplynula počas života žalobkyne, pričom návrh na pokračovanie nepodala žalobkyňa ani jej právna zástupkyňa.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol o jeho ústavnej sťažnosti nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského

súdu v Bratislave pod sp. zn. 4Co/74/2019-195 zo dňa 29.11.2019 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 4Co/74/2019-200 zo dňa 22.1.2020 porušené bolo.

2. *Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/74/2019-195 zo dňa 29.11.2019 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 4Co/74/2019-200 zo dňa 22.1.2020 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.*

3. *Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia...*

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 255/2020-14 z 9. júna 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie zúčastnenej osoby, odporcu a replika sťažovateľa

6. Ústavný súd podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde predložil prijatú ústavnú sťažnosť účastníkom konania a zúčastnenej osobe na vyjadrenie a podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde účastníkov konania vyzval na oznámenie, či v prejednávanej veci súhlasia s upustením od ústneho pojednávania.

Účastníci konania pred ústavným súdom vo svojich vyjadreniach doručených ústavnému súdu súhlasili s prerokovaním podanej ústavnej sťažnosti bez nariadenia ústneho pojednávania.

7. Predseda krajského súdu doručil vyjadrenie k ústavnej sťažnosti 20. júla 2020, v ktorom prezentoval vyjadrenie referujúcej sudkyne. Rozhodnutie krajského súdu odôvodnil tým, že podľa právneho názoru referujúcej sudkyne neboli v čase vydania uznesenia o zastavení konania splnené procesné podmienky, teda žalobkyňa v tom čase už nedisponovala procesnou subjektivitou. Predseda krajského súdu zdôraznil, že vec nebola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie, a preto bolo možnosťou okresného súdu konanie opätovne zastaviť podľa § 163 ods. 2 CSP už za účasti dediča pôvodnej žalobkyne.

8. Zúčastnená osoba, teda nový žalobca (dedič pôvodnej žalobkyne) doručil ústavnému súdu svoje vyjadrenie 22. júla 2020. Z neho vyplýva, že žalobu vzal späť a v konaní nechce pokračovať.

9. Sťažovateľ vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 4. augusta 2020 zotrval na svojich názoroch uvedených v ústavnej sťažnosti a zároveň uviedol, že nemá vedomosť o späťvzátí žaloby zo strany nového žalobcu. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na uznesenie okresného súdu č. k. 24 C 91/2016-241 z 23. júla 2020 o prerušení konania až do rozhodnutia ústavného súdu.

III.

Relevantná právna úprava

10. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takého rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné

záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

14. Podľa § 163 ods. 1 CSP ak strany zhodne navrhnú prerušenie konania alebo zhodne navrhnú odročenie pojednávania, súd konanie preruší najmenej na tri mesiace.

15. Podľa § 163 ods. 2 CSP ak je konanie prerušené, súd v ňom pokračuje na návrh ktorejkoľvek strany. Ak sa návrh na pokračovanie v konaní nepodá do šiestich mesiacov od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania, súd konanie zastaví.

IV.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie veci ústavným súdom

16. Ťažiskom ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu tým, že umožnil pokračovanie konania, ktoré podľa názoru sťažovateľa malo byť obligatórne zastavené.

17. Z § 163 ods. 2 CSP nevyplýva možnosť súdu konanie zastaviť, ak to považuje za vhodné. Z citovaného ustanovenia vyplýva jednoznačná povinnosť súdu konanie zastaviť za súčasného splnenia podmienky, že žiadna zo strán nepodala v zákonom predpokladanej lehote návrh na pokračovanie v konaní. Uvedené ustanovenie, a to ani v spojení so základnými princípmi uvedenými v čl. 1 až 18 CSP, neukladá súdu povinnosť zisťovať, či strany sporu majú záujem v konaní pokračovať. Ak strana má záujem o pokračovanie v konaní, je jej procesnou povinnosťou podať potrebný návrh. Nie je povinnosťou súdu suplovať aktivitu strán sporu.

18. Ústavný súd súhlasí so sťažovateľovou argumentáciou, podľa ktorej pôvodná žalobkyňa mala možnosť podať návrh na pokračovanie v konaní v predpokladanej 6-mesačnej zákonnej lehote a toto právo nevyužila. Vzhľadom na skutočnosť, že pôvodná

žalobkyňa bola v konaní pred okresným súdom riadne zastúpená advokátkou, neobstojí tvrdenie, že tak neurobila pre zlý zdravotný stav.

19. Uznesenie o prerušení konania nadobudlo právoplatnosť 11. augusta 2017, teda zákonná lehota na podanie návrhu na pokračovanie v konaní uplynula sporovým stranám 11. februára 2018. Pôvodná žalobkyňa zomrela 14. februára 2018.

20. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol: *„Podľa ust. § 63 ods. 1, 2 a 3 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve. Ak to povaha sporu pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve.*

Podľa ust. § 65 ods. 1, 2 a 3 CSP, právny nástupca podľa § 63 a § 64 prijíma stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu. Procesné lehoty sa zánikom procesnej subjektivity prerušujú. Právnomu nástupcovi podľa odseku 1 začne plynúť nová procesná lehota doručením uznesenia podľa § 63 alebo § 64.

Keďže jediný dedič po zomrelej žalobkyňi je odvolaciemu súdu známy a majetková povaha predmetného sporu nepripúšťa zastavenie konania, ale pokračovanie v ňom s dedičom pôvodnej žalobkyne, odvolací súd v zmysle ust. § 63 ods. 2 a 3 CSP rozhodol, že v konaní pokračuje s vyššie identifikovaným dedičom zomrelej žalobkyne pod označením žalobca.“

21. Aj keď na jednej strane ústavný súd súhlasí s argumentom sťažovateľa o charaktere zákonnej lehoty (§ 163 ods. 2 CSP) a povinnosti konajúceho súdu už v prvej inštancii rozhodnúť o zastavení konania, zobral ústavný súd vo významnej miere do úvahy súčasný stav konania. S prihliadnutím na danú skutočnosť, ako aj na vyjadrenie nového žalobcu (zúčastnená osoba v konaní pred ústavným súdom) rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku.

22. Ústavný súd považuje za potrebné upriamiť pozornosť na vyjadrenie nového žalobcu, z ktorého jednoznačne vyplýva, že nemá záujem na pokračovaní konania. Ústavný súd si s cieľom preskúmania tvrdenia nového žalobcu vyžiadal z okresného súdu spisový materiál. Je síce pravdou, že v spise okresného súdu nie je doložené späťvzatie, ale na druhej strane je možné z neho vyvodit' skutočnosť, že na Okresnom súde Prešov viedli strany sporu obdobný spor, ktorý bol ukončený súdnym zmierom. Rovnako zo spisového materiálu vyplýva, že právna zástupkyňa, mimochodom totožná s právnou zástupkyňou pôvodnej žalobkyne, vypovedala novému žalobcovi plnomocenstvo, pričom v oznámení mu odporučila aj v posudzovanom konaní vziať žalobu späť alebo uzavrieť zmier. Nový žalobca vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu uviedol: „*Ja som žalobu stiahol v plnom rozsahu. Samozrejme dúfajúc, že Krajský súd Bratislava berie tiež späťvzatie žaloby na vedomie a v súdnom konaní nebude pokračovať.*“

23. Ústavný súd zároveň poukazuje na to, že krajský súd napadnutým uznesením síce uznesenie o zastavení konania zrušil, ale bez meritórneho rozhodnutia vrátil vec okresnému súdu. Súdu prvej inštancie tak v konečnom dôsledku po vrátení spisu nič nebránilo, aby konanie opäť v zmysle § 163 ods. 2 CSP zastavil.

24. Podľa § 64 CSP ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, konajúci súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

Podľa § 65 ods. 1 CSP právny nástupca podľa § 63 a § 64 prijíma stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu.

25. Z citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, že okresný súd nebude mať inú zákonnú možnosť ako konanie zastaviť s ohľadom na uplynutie lehoty na podanie návrhu na pokračovanie v konaní. Totiž aj keby pôvodná žalobkyňa žila, po 11. februári 2018 už nedisponovala právom podať návrh na pokračovanie v konaní. Z uvedeného logicky vyplýva, že ani nový žalobca sa po zákonom stanovenom čase nemôže úspešne domáhať či právne si nárokovať pokračovanie sporového konania.

26. Základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08, III. ÚS 63/2018).

27. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 88/07, II. ÚS 13/2018).

Za iné dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer vrátane miery, ktorou sťažovateľ priamo alebo nepriamo k pochybeniam či nedostatkom vytýkaným z jeho strany dotknutému orgánu verejnej moci svojím konaním prispel, a ich únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (m. m. II. ÚS 524/2017).

28. Úlohou ústavného súdu nie je perfekcionisticky „prerábať“ konanie pred všeobecnými súdmi, a to aj keby k nim urobeným čiastkovým procesným úkonom mal výhrady. Jeho úlohou je ochraňovať ústavnosť (nie „obyčajnú“ zákonnosť) konania pred všeobecnými súdmi, a preto je povinnosťou ústavného súdu rozlišovať medzi prípadmi, keď procesný postup priečiaci sa zákonu zároveň vyústi do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípady, keď určitý procesný postup – hoci by ho aj bolo možné osamotene (inkontextuálne) hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu, ako postup *contra legem* – protiústavnosť konania nezaloží (I. ÚS 76/2015).

29. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného zdôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom. Takéto extrémne vybočenie, resp. neodôvodnenosť rozhodnutia však ústavný súd v prípade sťažovateľa nevidel. Vzhľadom na odôvodnenie napadnutého uznesenia, resp. majetkový charakter (neúčinnosť kúpnej zmluvy a zaplatenie sumy 54 471,11 €) sporového konania, počas ktorého žalobkyňa zomrela, a striktne dané podmienky vyplývajúce z Civilného sporového poriadku pre dané procesné štádium konania možno konštatovať, že sťažovateľovi nebolo odopreté právo na súdnu ochranu.

30. Ústavný súd teda nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy ani právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnej sťažnosti nevyhovelo.

31. Vzhľadom na nevyhovenie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu